

Verslag concept

Commissie Bestuur

Datum commissievergadering	:	18 maart 2024
Commissievoorzitter	:	Dhr. I.J.M. Mantel
Commissie-adviseur	:	Mw. J. Faber
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / faberj@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	Dhr. I.J.M. Mantel
Commissie-adviseur	:	Mw. J. Faber
Leden van de commissie	:	BBB dhr. V. Valk, dhr. A. Griffioen, dhr. P. Teeuwen VVD dhr. G. de Vries, mw. M. Poot GL Statenleden A. Gielen, P. Korzelius D66 dhr. W. Van der Heijden, dhr. S. Mulder PvdA mw. M. ten Ham, dhr. J. Stam, mw. F. Oulad Hadj JA21 mw. K. Uiterwijk, dhr. R. Broertjes CDA mw. R. Engels, dhr. D. Heijnen FvD mw. R. De Knegt PvdD mw. I. Haas, mw. A. Egbers PVV mw. N. Moinat SP dhr. J. Kes, mw. R. Alberts Christen dhr. M. Klein Unie 50PLUS dhr. H. Stulemeijer, dhr. V. de Jong Volt Statenlid M. De Weerd, mw. B. Van den Bogaerde
Gedeputeerden	:	mw. E. Rommel (VVD)
Afwezig:	:	Commissaris van de Koning dhr. A. Van Dijk, gedeputeerde J. Beemsterboer (BBB)
		<i>(Met bericht van verhindering)</i>
Notulist	:	dhr. D. Blok (Notuleerservice Nederland)

Agenda

- 5 0.a Technische briefing Strategisch beleidskader Economie: Noord-Holland duurzaam, vernieuwend en ondernemend (13.15 uur)
- 0.b Technische briefing Europese zaken (14.00 uur)
- 0.c Technische briefing Referendumverordening (14.45 uur)
- 1 Opening en mededelingen
- 10 2 Inspreekhalfuur
- 3 Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, lange termijn agenda, moties- en toezeggingen lijsten en C-agenda

- 4 Terugkoppeling uit relevante gemeenschappelijke regelingen, IPO, MRA en programmaraad
4 RRK
- 15 5 VERVALLEN (Voordracht referendumverordening verplaats naar 22 april a.s.)
6 Rondvraag Commissaris van de Koning A. van Dijk
- 7 B-agenda Economie en Financiën
- 20 7.a Economie: C naar B verzoek PvdD: Monitor Werklocaties Noord-Holland 2022-2023 (C-agenda Cie. Bestuur 15 febr 2024)
- 7.b Economie/Water/Natuur/Energie: C naar B verzoek D66, BBB, VVD: Voortgang datacenterstrategie 2022-2024 (C-agenda Cie. Bestuur 18 maart 2024, tevens Cie. Landelijk gebied 11-03-2024/Cie. Leefomgeving 18-03-2024))
- 25 7.c Financiën: C naar B verzoek BBB: Weeffouten huidig verdeelmodel en vervolgstappen herijking verdeelmodel provinciefonds (C-agenda Cie Bestuur 18-03-2024)
- 8 Rondvraag gedeputeerde Rommel
- 9 Rondvraag gedeputeerde Olthof
- 10 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer
- 30 11 Sluiting

35 0.a **Technische briefing Strategisch beleidskader Economie: Noord-Holland duurzaam, vernieuwend en ondernemend (13.15 uur)**

0.b **Technische briefing Europese zaken (14.00 uur)**

0.c **Technische briefing Referendumverordening (14.45 uur)**

40 1 **Opening en mededelingen.**

De **voorzitter** opent de commissievergadering om 15.30 uur en heet alle aanwezigen van harte welkom bij de vergadering van de Commissie Bestuur in 2024. Het quorum is behaald.

45 Voorafgaand aan de vergadering herdenkt de commissie oud-collega Monique de Zwart, die op 12 maart 2024 is overleden. De commissie neemt een moment stilte in acht.

De **voorzitter** heeft de volgende mededelingen:

- Er is bericht van verhindering ontvangen van de Commissaris van de Koning, de heer Van Dijk, en gedeputeerde Beemsterboer.
- 50 - Er hebben zich twee insprekers gemeld voor deze vergadering. Dit betreft de heer Van Deé (inspreekhalftuur) en de heer Van Essen (agendapunt 7b).
- Er is één rondvraag aangemeld voor gedeputeerde Rommel.
- Agendapunt 5 is vervallen; de bespreking van de voordracht inzake de referendumverordening zal plaatsvinden tijdens de vergadering van april 2024.
- 55 - Vandaag worden alleen de B-agendapunten besproken.

Gedeputeerde **Rommel** vraagt aandacht voor de recente ontwikkelingen op het gebied van waterrecreatie en toerisme. Het college stelt om voor deze twee thema's een technische briefing te

houden.

60

De commissie is akkoord met het voorstel.

Statenlid **De Weerdt** (Volt) kondigt aan om voor de volgende commissievergadering een agenderingsverzoek in te dienen in het kader van de nieuwe Strategische Agenda van de Europese Commissie.

65

2 **Inspreekhalftuur**

De heer **Van Deé**, die insprekt op persoonlijke titel, heeft zorgen over de bestuurscultuur in de gemeente Bloemendaal. Hij pleit voor het samenvoegen van de gemeente Bloemendaal met een andere gemeente. De democratie en bestuurscultuur in deze gemeente staan namelijk onder druk. Intimidatie en bedreiging richting ambtenaren, gemeenteraadsleden en wethouders zijn aan de orde van de dag en er vinden vaak felle ruzies plaats, waarvan inhoudelijke argumenten niet altijd de aanleiding zijn. Bovendien lijkt het erop dat de ontwikkelingen overslaan naar aangrenzende gemeenten. De heer Van Deé stelt voor om de gemeente Bloemendaal samen te voegen met de gemeente Zandvoort, Velsen en/of Heemstede. De grootte van een dergelijke gemeente zou een goede democratie en bestuurscultuur beter kunnen waarborgen.

70

75

Mevrouw **Alberts** (SP) zou van de inspreker graag vernemen wat zijn vraag aan de commissie is.

80

De heer **Van Deé** antwoordt dat de PNH wellicht zou kunnen kijken naar de mogelijkheden om de gemeente Bloemendaal samen te voegen met een of meerdere aangrenzende gemeenten wegens eerder genoemde redenen.

85

De heer **Van der Heijden** (D66) vindt het fijn om te horen dat de heer Van Deé zich zorgen maakt over de lokale democratie. Hij vraagt wat zijn betrokkenheid is bij de bestuurscultuur.

De heer **Van Deé** reageert dat, hoewel hij niet woonachtig is in Bloemendaal, hij wel veel sociale en educatieve affiniteit heeft met de gemeente.

90

Mevrouw **Moinat** (PVV) vraagt of de heer Van Deé het met haar eens is dat hij beter kan inspreken in de raad van Bloemendaal als hij de ruziecultuur wil aankaarten. PNH heeft hier weinig invloed op.

De heer **Van Deé** reageert dat hij dit inderdaad van plan is. Hij wijst op de uitzending van Nieuwsuur over de problemen in Santpoort-Zuid, waar vergelijkbare sentimenten spelen als in Bloemendaal. PNH zou kunnen kijken of een fusie met de gemeente Zandvoort mogelijk is. Daarnaast lukt het vanwege de bestuurscultuur in Bloemendaal niet om een nieuwe burgemeester te vinden.

95

Statenlid **De Weerdt** (Volt) vraagt aan de heer Van Deé welke oplossing een gemeentelijke fusie zou bieden.

100

De heer **Van Deé** noemt het voorbeeld van de asielaanpak in Zuid-Kennemerland. Er moest van hogerhand, i.e. de Spreidingswet, druk uitgeoefend worden om opvangplekken te realiseren in Bloemendaal. Inwoners van Bloemendaal gebruiken elke juridische mogelijkheid om zich te verzetten tegen asielzoekers die in andere gemeenten niet worden gebruikt. Dit leidt tot ruzie in de

105

raad.

Statenlid **De Weerd** (Volt) vraagt hoe de Spreidingswet de situatie verandert.

110 De heer **Van Deé** reageert dat er naast asiel ook andere thema's zijn waarbij problemen spelen, waaronder mobiliteit en huisvesting.

115 Mevrouw **De Knegt** (FvD) vindt het bijzonder dat iemand die geen inwoner is van de gemeente Bloemendaal inspreekt over haar problemen en klaagt over de bestuurscultuur aldaar. Wat moet de provincie hier eigenlijk mee?

120 De heer **Van Deé** heeft het gevoel dat de gemeente Bloemendaal mensen en groepen buitensluit en dat niet iedereen dezelfde rechten heeft in Bloemendaal. Zo stuitte hij zelf tegen veel weerstand toen hij op zoek was naar een woning in Bloemendaal.

De heer **Stulemeijer** (50PLUS) reageert dat Bloemendaal over een van de beste burgemeesters van Nederland beschikt. Lijkt het de heer Van Deé niet verstandiger om zijn grieven en ideeën over de problematiek te delen met de burgemeester?

125 De heer **Van Deé** betwijfelt dat, want de burgemeester heeft in het verleden, als voormalig staatssecretaris, een controversiële rol gespeeld in de landelijke politiek.

De **voorzitter** bedankt de heer Van Deé voor zijn komst.

130 **3 Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, lange termijn agenda, moties- en toezeggingen lijsten en C-agenda**

De commissie gaat akkoord met:

- De voorgestelde agenda;
- De lijst met openstaande moties Commissie Bestuur;
- 135 - De openstaande toezeggingen en voorstellen tot afronding Commissie Bestuur;
- Het conceptverslag Commissie Bestuur 15 februari 2024.

4 Terugkoppeling uit relevante gemeenschappelijke regelingen, IPO, MRA en programmaraad RRK

140 De heer **Valk** (BBB) deelt als AV-lid van het IPO mede dat het IPO op 26 maart 2024 vergadert over het traject Naar meer Slagvaardigheid. Dit betreft een rapport over het IPO. Aan de orde zijn dan eventuele statutenwijzigingen om tot een slagvaardiger IPO te komen (punt 2) en een samenwerkingsvorm (punt 3). Een andere samenwerkingsvorm is mogelijk wenselijk omdat een vereniging niet Woo-plichtig is. Ook PS, en niet alleen de commissie, zouden moeten vergaderen
145 over de rol van het IPO.

De Griffie komt met een voorstel over de gewenste instrumenten rondom de bespreking van het IPO, zonder daarbij te overleggen met een gedeputeerde.

150 **5 VERVALLEN (Voordracht referendumverordening verplaats naar 22 april a.s.)**

-

6 Rondvraag Commissaris van de Koning A. van Dijk

Er zijn geen rondvragen ingediend.

155

7 B--agenda Economie en Financiën

7.a Economie: C naar B verzoek PvdD: Monitor Werklocaties Noord-Holland 2022-2023 (C-agenda Cie. Bestuur 15 februari 2024)

160 *De Monitor Werklocaties 2022-2023 geeft informatie over ruimtelijke en economische ontwikkelingen op bedrijventerreinen, kantoorlocaties en gemengde locaties in Noord-Holland. Dit jaar is verduurzaming van werklocaties in een apart hoofdstuk in de rapportage opgenomen. De Noord-Hollandse kantorenmarkt is in evenwicht, maar de bedrijventerreinenmarkt is krap gebleven.*

165 *Voor deze brief is van PvdD een van C-naar B verzoek ontvangen met het verzoek om deze op te nemen in de commissie agenda van maart.*

170 *Het doel van behandeling is de denkkraft van de commissie gebruiken om aan GS aandachtspunten mee te geven bij de informatie die uit de Monitor Werklocaties 2022-2023 te halen valt.*

Eerste termijn commissie

175 Statenlid **Egbers** (Partij voor de Dieren) licht toe dat de Monitor Werklocaties agenderend is voor het bijstellen van plannen of programma's. Bovendien heeft de monitor raakvlakken met belangrijke thema's als de betekenis economie en de circulaire economie. Aan PS de taak om aandachtspunten hieromtrent mee te geven aan GS.

Daarnaast heeft spreker een aantal vragen:

- 180
- Wat is er gedaan met eerdere aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer over de herstructureringsopgave voor verouderde bedrijventerreinen?
 - Wat kan er in het kader van deze opgave geleerd worden van andere provincies?
 - Wat gebeurt er vanuit het MRA met de bedrijventerreinen?
 - Welke rol speelt de SADC?
 - Als de leegstand zo hoog is, waarom worden er dan nieuwe kantoorpanden bijgebouwd?

185 Mevrouw **Engels** (CDA) bedankt de Partij voor de Dieren voor het agenderen van de Monitor Werklocaties Noord-Holland 2022-2023 op de B-agenda. GS benoemen in de brief het doel uit het coalitieakkoord om de bestaande ruimte voor bedrijven minimaal te behouden, terwijl er een paar alinea's later wordt gesteld dat er plannen zijn om bedrijventerrein te transformeren naar mono- en multifunctionele locaties. Hoe denken GS het doel uit het coalitieakkoord toch te bereiken door de bestaande ruimte voor bedrijven te behouden? In de brief staat bovendien dat er na 2030 nauwelijks planvoorraad is voor bedrijventerreinen, terwijl het doel van de circulaire economie in 190 2050 overeind blijft staan. Spreker heeft een aantal vragen aan GS:

- 195
- Op dit moment is slechts 4% van de bedrijven circulair, terwijl de circulaire economie tot 40% meer ruimte gaat vragen. Dit overwegende, hoe denken GS de transitie naar een circulaire economie vorm te gaan geven?
 - Hoe zijn GS gekomen tot een huidig percentage van circulaire bedrijven van 4%?
 - Hebben GS inzichtelijk hoeveel energie er wordt opgewekt op de bedrijventerreinen en kantoorlocaties? En in welke mate kunnen, willen en gaan deze gebieden zelfvoorzienend

worden?

200 De heer **Van der Heijden** (D66) bedankt de Partij voor de Dieren voor het agenderen van de Monitor
Werklocaties Noord-Holland 2022-2023 op de B-agenda. D66 zou graag horen of het
energiebesparingsprogramma een check/klik bespaareffect heeft, of er gehandhaafd wordt op de
energielabels van genoemde kantoren en of er nog winst te behalen is. Op de website van PNH
205 staat dat de GreenBIZ IJmond navolging zou verdienen omdat het goed werkt op de
bedrijventerreinen. Hoe staat het met de navolging van dergelijke initiatieven?

Mevrouw **Oulad Hadj** (PvdA) heeft een aantal vragen:

- Wat zijn de plannen om sectoren als vervoer en opslag, die het meest zijn getroffen door de corona, te ondersteunen en te stimuleren?
- 210 - Welke investeringen worden er gedaan om de infrastructuur voor vervoer en opslag te verbeteren? En hoe worden deze investeringen verdeeld over verschillende regio's om gelijke ontwikkelingskansen te waarborgen?
- Waar zijn de statistieken te lezen waarin het mkb wordt belicht?
- Wat doet PNH met leegstaande kantoorpanden?
- 215 - Welke strategieën worden er overwogen om de leegstanden van kantoorruimtes aan te pakken en deze ruimtes weer productief te maken?

De heer **Valk** (BBB) bedankt de Partij voor de Dieren voor het agenderen van de Monitor
Werklocaties Noord-Holland 2022-2023 op de B-agenda. In de brief van GS staat de naam van het
coalitieakkoord, *Verbindend Vooruit!*, zonder uitroepetekens. BBB zet in op goede en
220 toekomstbestendige bedrijventerreinen waarin economie de ruimte krijgt. Ook wordt er ingezet om
bedrijven te helpen om te schakelen naar een circulaire economie. BBB ziet dat het college de
monitor benut bij het besturen, maar het is ook zaak dat ondernemersverenigingen en gemeenten
stappen zetten en de provincie te benaderen. Hoe verloopt de communicatie tussen die
organisaties? En wat zijn de grootste zorgen? BBB maakt zich met name zorgen over de grote
225 leegstand en de energietransitie. BBB zou kantoorpanden graag omzetten in woningen, tijdelijke
en/of dienstwoningen, gekoppeld aan de bedrijvigheid. Na een werkbezoek aan Liander is duidelijk
geworden dat er voldoende stroom is voor bedrijven, maar er zijn te weinig kabels in de grond.
Tevens moeten er oplossingen bedacht worden voor het uitwisselen van stroom in het weekend.
BBB vindt het in lijn met het CBS onverstandig om de Brede Basismonitor te koppelen aan de
230 Monitor Woningbouw. De cijfers over een betekenisvolle economie zijn onvoldoende betrouwbaar om in
te voegen, waardoor de hoeveelheid data een probleem zou kunnen vormen.

Statenlid **Gielen** (GL) bedankt de Partij voor de Dieren voor het agenderen van de Monitor
Werklocaties Noord-Holland 2022-2023 op de B-agenda. Zoals uitgesproken in het
235 coalitieakkoord is het voor GL van belang dat er prioriteit wordt gegeven aan het verduurzamen en
vergroenen van bedrijventerreinen. Op bedrijventerreinen zijn energielabels niet verplicht. Zien GS
mogelijkheden om het gebruik van energielabels te stimuleren op plaatsen waar het niet verplicht
is? Daarnaast is leegstand van kantoorruimten in de afgelopen jaren toegenomen en is er veel
ruimte nodig in Noord-Holland voor tal van opgaven, waaronder opvang van dak- en thuislozen.
240 Welke mogelijkheden zien GS om leegstaande kantoorruimtes door gemeenten te laten omvormen
tot tijdelijke woningen voor dak- en thuislozen en wat zou daarin de eigen rol van de provincie
kunnen zijn?

245 De heer **De Vries** (VVD) bedankt de Partij voor de Dieren voor het agenderen van de Monitor
Werklocaties Noord-Holland 2022-2023 op de B-agenda. Het college is op de goede weg en
voortvarend bezig. Er is onlangs nog, op 18 maart 2024 tijdens een technische briefing, stilgestaan
bij een technische briefing. GS zijn aan de slag gegaan met de visie ten aanzien van de circulaire
economie. VVD hoort graag van GS wat de ontwikkelingen rondom circulaire economie zijn na de
250 coronatijd. Daarnaast is het van belang om samen te werken met diverse partners, die vaak
verschillende belangen hebben. In hoeverre hebben GS daar reeds stappen in gezet? Het lijkt de
VVD verstandig om het rapport verder te concretiseren in nadere actieplannen, daarbij duidelijk
aangevend wie de samenwerkingspartners zijn, wat hun rol is, de kosten die dit met zich
meebrengt en wie dit moet gaan betalen. En wat betekent het thuiswerken van de afgelopen jaren
voor de leegstaande kantoren? Een koppeling tussen de Brede Basismonitor en de Monitor
255 Woningbouw lijkt voor de hand te liggen. Een integrale aanpak is noodzakelijk in het licht van de
woningbouw en de bijbehorende verkeersbewegingen, de stroomvoorzieningen en de discussie
rondom een kerncentrale. Ten slotte is het wellicht wenselijk als de Staten meer dan eens per jaar
door GS worden meegenomen met de ruimtelijke en economische ontwikkelingen op
bedrijventerreinen, kantoorlocaties en gemengde locaties in Noord-Holland.

260

Mevrouw **Alberts** (SP) vindt het heel goed dat de Partij voor de Dieren de Monitor Werklocaties
Noord-Holland 2022-2023 op de B-agenda heeft geagendeerd. De SP heeft een aantal vragen:

- Wat doen GS precies met het rapport?
- Welke belemmeringen zijn er om de verouderde bedrijventerreinen dan wel de leegstaande
265 kantoren om te vormen (naar woningen)?
- Waarom is er minder aandacht voor kantorenverbouw en meer voor kantorennieuwbouw?
- Zien GS dat thuiswerken de behoefte voor nieuwbouw kleiner maakt?

270

Voor Statenlid **De Weerdt** (Volt) ligt de prioriteit op het verbouwen van leegstand naar woningen of
woon- en werklocaties en op het verduurzamen van bedrijventerreinen. De leegstand van
270 kantoorpanden is hoger dan de acceptabele frictieleegstand en dit is een teken om in te zetten op
ombouw naar volkshuisvesting. Daarnaast sluit Volt zich aan bij de oproep van GL om leegstand
van kantoorpanden te benutten voor dak- en thuislozen. Volt ziet dat de energietransitie sterk is
ingezet: het verbruik van gas loopt terug en het verbruik van elektriciteit stijgt. Het aantal
gasaansluitingen loopt echter niet terug. Ook vraagt Volt aandacht voor de HIRB+-regeling,
275 waarvan de middelen reeds aan het begin van 2022 waren besteed. Hoe kijken GS ernaar dat het
ERDF niet voort is gezet? Volt vraag zich verder af of de woorden uit het initiatiefvoorstel
voldoende terugkomen in de monitor. Volt vraagt aandacht voor het taalgebruik in de monitor,
want bepaalde termen zijn geladen. Voor de transitie naar een circulaire economie naar brede
welzijn is er aandacht te besteden aan het taalgebruik. Doet het taalgebruik in de monitor recht
280 aan de uitgangspunten van het initiatiefvoorstel?

285

De heer **Klein** (ChristenUnie) bedankt de Partij voor de Dieren voor het agenderen van de Monitor
Werklocaties Noord-Holland 2022-2023 op de B-agenda. Hij is positief over de monitor. Het is
goed om te zien hoe PNH zich inzet voor de verduurzaming van bedrijventerreinen, waaronder
285 door de HIRB+-regeling. De ChristenUnie acht het van belang dat dit aansluit bij het nieuwe
denken in het economisch beleid en gaat ervan uit dat GS hiervoor zullen zorgen. Verder heeft
ChristenUnie twee aandachtspunten:

- De leegstand van kantoren is hoger dan de acceptabele frictieleegstand. Het leegstanddeel
zal ingezet moeten worden om meer woningen of tijdelijke opvang te realiseren. GS zullen

- 290 dit moeten stimuleren.
- De meeste panden hebben geen energielabel. Wat kan PNH hier betekenen?

De voorzitter schorst hierop kort de vergadering.

Na hervatting van de vergadering geeft de voorzitter het woord aan gedeputeerde Rommel.

295

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Rommel** heeft 39 technische en politieke vragen ontvangen tijdens de eerste termijn van de commissie. Zij roept de commissie op om technische vragen voortaan zo veel mogelijk vooraf te stellen, zodat de vergadering overzichtelijk blijft.

300

Tijdens de presentatie is een vraag gesteld waarom 80 procent van de bedrijfspanden in de monitor geen energielabel hebben. De Rijksoverheid heeft bedrijfspanden die bedoeld zijn voor opslag en bewerking vrijgesteld van energielabels, tenzij er kantoren in zitten van meer dan 50m². Daarnaast heeft 89 procent van de bedrijfspanden een ABC-label. Als provincie is het lastig om iets te doen op het gebied van deze energielabels. Zij verwacht dat er in de komende tijd meer gebruik wordt gemaakt van de regeling voor bedrijven die hun energiegebruik doorlichten. Liander stelt namelijk voorwaarden aan bedrijven om gebruik te maken van extra stroom in het weekend en een van die voorwaarden betreft het in kaart brengen van het energiegebruik.

305

De VVD heeft gevraagd om de Monitor Werklocaties meerdere keren per jaar te organiseren. De gedeputeerde laat weten dat dit uitvoeringstechnisch lastig is voor gemeenten. Echter, de monitor is een onderdeel van de Uitvoeringsagenda Economie, die voor 2024 drie keer is geagendeerd.

310

Het CDA wees op tegenstrijdigheden in de brief. Een van de lijnen in de MRA Bedrijventerreinenstrategie is bestaande terreinen efficiënter te benutten en om in te zetten op intensiever ruimtegebruik. GS spreken met bedrijven, industrie en gemeenten over de benodigde ruimte voor circulaire economie. Het is verstandig dat de hogere milieucategorieën geclaimd worden. Er is immers meer ruimte nodig voor de circulaire economie.

315

Het CDA heeft gevraagd of het inzichtelijk is hoeveel energie er is opgewekt op bedrijventerreinen. Dit is een aandachtspunt bij de collega's en bij de verantwoordelijken voor de energiehub. De energiehub zal aantonen waar de energiepieken zich bevinden.

320

Het energiebesparingsprogramma is voor de doorontwikkeling een aandachtspunt, maar niet alle data kunnen in één monitor publiek gemaakt worden. Dit kan alleen op terreinniveau.

Handhaving op energiebesparing, waar D66 naar vroeg, is opgenomen in het Energiebesparingsakkoord. Hier zal vanuit de gemeente ingezet worden op betere handhaving. De beperkte capaciteit vraagt echter om het maken van keuzes.

325

In meerdere regio's gaat het college werken met de duurzaamheidsloketten van en door ondernemers, naar het voorbeeld van de inspanningen omtrent GreenBIZ IJmond.

De PvdA vroeg naar hetgeen GS doen voor de sectoren die het hardst zijn getroffen door corona. Vanuit de Uitwerkingsagenda Economie is er meer aandacht voor het verbeteren van het vestigingsklimaat en voor de factoren gericht op verduurzaming en toekomstbestendigheid.

330

De gedeputeerde heeft van diverse fracties vragen ontvangen over leegstand van kantoorpanden als gevolg van de leegstand. Het is te vroeg om in de monitor aan te geven of hier (tijdelijke) woonvoorzieningen van gebouwd kunnen worden, want de monitor is gebaseerd op 2022. De leegstand loopt niet snel op, maar de markt verandert wel. Er komt een tweedeling in de markt tussen goed bereikbare locaties en verouderde locaties. Binnen het MRA wordt er gewerkt aan

335

werklocatiestrategie. Het college zal nader onderzoeken waar leegstaande kantoorpanden gebruikt

kunnen worden voor woonvoorzieningen. Dit blijft echter lastig.

340 Statenlid **Gielen** (GL) vraagt aan de gedeputeerde om specifiek in te gaan op gebruik van leegstaande kantoorpanden voor tijdelijke opvanglocaties. Dit past in een fase waarin onderzocht wordt of er van de kantoorpanden definitieve woonruimte gemaakt kan worden.

Gedeputeerde **Rommel** reageert dat de leegstand van kantoorpanden vaak slechter bereikbare locaties op oude bedrijventerreinen betreft.

345 De belangrijkste elementen staan reeds in de Brede Basismonitor. Het is niet wenselijk om deze monitor uit te breiden. Er zal gekeken moeten worden wat de monitor kan en wat men ermee wil doen. Dit is belangrijker dan het opsommen van data.

350 GL heeft gevraagd of GS mogelijkheden zien om het gebruik van energielabels te stimuleren op plaatsen waar het niet verplicht is. Binnen de nieuwe rijksregelingen zijn de energielabels een specifiek aandachtspunt. Het is goed dat er wordt ingezet op de verduurzaming van bedrijventerreinen.

De SP heeft gevraagd waarom de Monitor Werklocaties niet als bespreekpunt is geagendeerd. De gedeputeerde geeft aan dit prima te vinden, maar dat zij het liever meeneemt bij de Uitvoeringsagenda.

355 GS hebben een aantal leegstandslocaties op het oog en onderzoeken of dit geschikt is voor woningen of opvang.

360 Volt merkte op dat het aantal nieuwe gasaansluitingen niet terugloopt, terwijl het gasverbruik wel is gedaald. De gedeputeerde reageert dat het uitstekende netwerk van gasleidingen gebruikt kan worden om andere vormen van energie als waterstof te faciliteren. Het netwerk van gasleidingen zal daarom gekoesterd moeten worden. Zij benadrukt dat een warmtepomp het beste werkt in combinatie met andere vormen van energie. Een warmtepomp op zich is natuurkundig niet mogelijk.

365 Volt onderstreepte het belang van goed taalgebruik in de monitor. Vanuit de portefeuille Economie kijkt het college naar het begrip "toegevoegde waarde". Het hanteren van het begrip economische groei, uitgedrukt in cijfers, is noodzakelijk om de bedrijventerreinen te duiden.

370 Statenlid **De Weerd** (Volt) vindt dat te makkelijk. Het hanteren van de term economische groei in de metingen zorgt ervoor dat er wordt gekeken naar indicatoren als toegevoegde waarde en werkgelegenheid. Wat deze indicatoren betreft doet Noord-Holland het goed. Echter, door een andere term te definiëren, zoals brede welzijn, komt men op andere indicatoren uit. Dit zijn indicatoren als woon-werkafstand en gezonde werklocaties. Is de gedeputeerde het eens met Volt dat het beter zou zijn voor het beleid om andere termen te hanteren?

375 Gedeputeerde **Rommel** is het daar niet mee eens. Een toegevoegde waarde uitgedrukt in economische cijfers geeft wel degelijk aan hoe gebieden zich ontwikkelen. Zaken als de gezondheid van de leefomgeving toevoegen aan de monitor kan, maar dit komt dan bovenop de meting van de economische groei.

380 De Partij voor de Dieren vroeg naar de aanbevelingen van de Randstedelijke Rekenkamer. GS hebben vooral ingezet op regionale afspraken. De afspraken rondom planning, programmering en herstructurering zijn opgenomen in de Omgevingsverordening.

Via de Stichting Kennisalliantie Bedrijventerreinen Nederland wordt informatie uitgewisseld met de diverse provincies. Noord-Holland en Flevoland zijn de enige provincies die een positie hebben in afvalzorg. In de komende tijd zal er aan de resterende provincies duidelijk gemaakt moeten worden

dat er in Noord-Holland maar een bepaalde hoeveelheid capaciteit is voor afvalverwerking. De provincie is immers niet overal verantwoordelijk voor.

385 Voor het MRA wordt er een kantorenstrategie ontwikkeld waarin er aandacht is voor de transformatie van leegstand.

Verder vroeg de Partij voor de Dieren waarom er kantoorpanden bijgebouwd worden terwijl de leegstand zo hoog is. De gedeputeerde reageert dat de leegstand op bedrijventerreinen slechts drie procent betreft. Hier wordt op uitgegeven en dit raakt de plancapaciteit. De gedeputeerde zegt
390 toe schriftelijk terug te komen op de leegstand van kantoorpanden, die in Noord-Holland hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

Zij heeft een vraag ontvangen van Volt over de HIRB+-regeling. Dit is een fantastische regeling die bovendien omarmd is in het coalitieakkoord, echter is het aantal beschikbare middelen beperkt.

395 **7.b Financiën: C naar B verzoek BBB: Weeffouten huidig verdeelmodel en vervolgstappen herijking verdeelmodel provinciefonds (C-agenda Cie Bestuur 18-03-2024)**

Economie/Water/Natuur/Energie: C naar B verzoek D66 BBB VVD: Voortgang datacenterstrategie 2022-2024 (C-agenda Cie. Bestuur 18 maart 2024, tevens Cie. Landelijk gebied 11-03-2024/Cie. Leefomgeving 18-03-2024))
400

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Van Essen, Managing Director van Switch Datacenters, voor een toelichting.

405 De heer **Van Essen** geeft een toelichting op de datacentermarkt, de rol die Switch Datacenters (SD) daarin vervult en de potentie van datathermie. SD heeft een groot aantal Nederlandse klanten, waaronder banken en overheidsinstanties, en zorgt voor een efficiënte co-locatie voor deze klanten. SD is verheugd over de Datacenterstrategie voor Amsterdam, echter heeft deze strategie een focus op grotere spelers als Microsoft. SD is van gemiddelde grootte en is niet beursgenoteerd,
410 wat innoveren zeer toegankelijk maakt. Wereldwijd staat SD goed aangeschreven en is het bekend als innovatief en vernieuwend bedrijf, met name ten aanzien van de efficiënte koelingstechnieken in de datacenters en het herontwikkelen van leegstaande panden. SD ziet op dit moment een snel toenemende trend waarin de processoren in de computer steeds meer warmte moeten opvangen omdat deze steeds meer data moeten verwerken. Omdat de computers door SD worden gevoed
415 met 100 procent groene stroom, is de vrijgekomen warmte ook 100 procent groen. Veel bedrijven in de datacentersector vangen deze warmte niet af, en SD betreurt dit en pleit ervoor om dit wel te doen. SD doet dit dan ook, zodat de warmte hergebruikt kan worden om als grondstof te dienen voor grootschalige warmtenetten. Een gemiddeld datacenter verwekt 70 megawatt en daarmee kunnen 50.000 woningen voorzien worden van warmte. Dit wordt vaak vergeten. Datathermie,
420 zoals dit begrip heet, wordt te weinig belicht omdat de sector relatief nieuw is en omdat er veel ontwikkelingen zijn op het gebied van processoren en het afvangen van warme. De stappen die hierbij zijn gezet, zijn niet zichtbaar in de technische rapportages, en daardoor loopt het beleid enigszins achter. Datathermie is reeds in grote hoeveelheden beschikbaar en er zijn reeds computers die draaien op stroom afkomstig van datathermie. Daarnaast levert het huidige beleid,
425 waarin warmte over tientallen kilometers wordt getransporteerd, veel warmteverlies op. Beter is het om de stroom naar een bepaalde plek te brengen waar warme benodigd is. De huidige Datacenterstrategie met de betreffende gemeentegrenzen voorziet niet in de plannen van SD om datacenters te ontwikkelen in De Kwakel, tussen de kassen, waardoor aan de aangrenzende tuinders duurzame warmte geleverd kan worden. Ook Liander is voorstander van dit plan.

430

Statenlid **Korzelius** (GL) heeft het idee dat de discussie over het hergebruik van warmte van datacentra al tien jaar wordt gevoerd en dat er weinig gebeurt. Waarom is dat het geval? En is er water nodig om datacentra te koelen?

435

De heer **Van Essen** antwoordt dat Switch Datacenters gebruikmaakt van een waterloze koeling, waarbij er geen drinkwater wordt gebruikt. De discussie loopt al tien jaar omdat partijen geen economische stimulans zien om datathermie toe te passen. SD staat daar anders in: zij ziet het als haar kerntaak om hergebruik van warmte van datacentra te realiseren voor de samenleving.

440

Dankzij kunstmatige intelligentie wordt het makkelijker om warmte af te tappen middels liquid cooling.

De heer **Teeuwen** (BBB) hoort een aantal goede punten voor de heroriëntatie van de Datacenterstrategie. In Diemen wordt er mogelijk een biomassacentrale ontwikkeld. Wat kan de heer Van Essen daarover zeggen?

445

De heer **Van Essen** reageert dat SD een datacenter in Diemen heeft en dat er goed contact is met gemeente Diemen. SD heeft haar warmte reeds aangeboden aan de gemeente en is bezig om een nieuwe wijk te ontwikkelen op basis van de warmte. Voor het net van Vattenfall in Diemen zou datathermie goed van pas komen.

450

De heer **Van der Heijden** (D66) heeft een aantal vragen:

- Wat is de maximale afstand die SD van de Amsterdamse internetknooppunten mag zitten?
- Wat is de maximale afstand die SD van het substation voor de energie mag zitten?
- Tot welke afstand van de kassen is het leveren van restwarmte rendabel?

455

De heer **Van Essen** benadrukt dat allereerst SD het transporteren van warmte wenst te beperken. De afstand van de internetknooppunten is maximaal 30 kilometer. Energie komt uit een substation dat specifiek is bedoeld voor datacenter in Haarlemmermeer. Dit is vier kilometer graven.

460

Mevrouw **Ten Ham** (PvdA) merkt op dat een van de grootste uitdagingen bij het bouwen van datacenters in bestaande locaties de processoren en de buitentemperatuur zijn. Is het daarom een nadeel om in reeds bestaande bouw een datacenter te ontwikkelen? En in welke mate gebruikt SD fossiele brandstoffen?

465

De heer **Van Essen** antwoordt dat diesel vooralsnog een noodzakelijk kwaad is, maar dat er wordt geëxperimenteerd met duurzame alternatieven. SD maakt gebruik van generatoren in het geval de netten uitvallen, en daarvoor wordt diesel gebruikt. Hij benadrukt dat in het maken van beleid ten aanzien van datacentra er gekeken moet worden naar de driehoek warmte, stroom en datacentra.

470

Desgevraagd legt de heer Van Essen uit dat de buitentemperatuur niet van grote invloed is op de gebruik van de koeling in het datacenter. SD koelt het hele jaar door.

Mevrouw **Alberts** (SP) merkt op dat de heer Van Essen in zijn betoog zei dat SD 100 procent duurzaam is, terwijl het nu over diesel gaat. Daarnaast vraagt zij of er al contact is met Microsoft.

475

De heer **Van Essen** laat weten dat de dieselveorraad alleen in noodgevallen en ten behoeve van het

testen wordt gebruikt. Er is nog geen contact geweest met Microsoft. In de VS is het nog niet bekend bij iedereen dat Nederland op veel zaken voorloopt.

480 Statenlid **Haas** (Partij voor de Dieren) vraagt in hoeverre de techniek van datathermie en waterloze koeling toegepast kan worden bij bestaande datacenters.

De heer **Van Essen** reageert dat dit mogelijk is, maar voor liquid cooling is een specifiek gesloten watersysteem vereist. Dit vraagt om een aantal investeringen en herontwikkelingen.

485 Statenlid **De Weerd** (Volt) vraagt in hoeverre datacentra een rol spelen in de geopolitiek.

490 De heer **Van Essen** laat weten dat datacenters uiteindelijk niets anders zijn dan facilitaire organisaties waar klanten hun materialen parkeren. Desalniettemin zijn datacentra wel kritische infrastructuur en is 80 procent van de Nederlandse economie afhankelijk van datacentra. Daarnaast zijn veel datacentra geconcentreerd in Amsterdam, en ook dit maakt het kwetsbaar.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) vraagt of SD reeds contact heeft gehad met de betreffende gemeenten en of er daar draagvlak is voor de komst van een nieuw datacenter.

495 De heer **Van Essen** legt uit dat het pand bij De Kwakel door SD is gekocht toen er nog geen datacenterbeleid was. Dit resulteerde in een lastige verhouding met de gemeente. SD heeft er toch vertrouwen in dat het nieuwe datacenterproject de gemeente over de streep kan trekken.

500 De heer **Klein** (ChristenUnie) vraagt waarom er iets moet gebeuren op het netvlakgebied en niet op gemeentelijk niveau.

505 De heer **Van Essen** antwoordt dat de aangrenzende gemeente Haarlemmermeer gunstiger beleid voert ten aanzien van datacentra en dat in deze gemeente substations worden gebouwd voor datacentra. Voor Aalsmeer geldt een vergelijkbare situatie. De gemeente Uithoorn daarentegen maakt verdere ontwikkeling van datacentra echter lastiger en dit heeft weinig met logica te maken.

De **voorzitter** bedankt de heer Van Essen hartelijk voor zijn komst en zijn interessante betoog.

510 De **voorzitter** schorst hierop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering doet de **voorzitter** het verzoek om agendapunten 7b en 7c te behandelen op maandag 22 april 2024.

515 De heer **Van der Heijden** (D66) zou het voorstel willen aanscherpen. Hij stelt voor om de vergadering om 09.00 uur te starten, zonder daarbij technische briefings te agenderen.

De commissie is daarmee akkoord.

8 Rondvraag gedeputeerde Rommel

520 Gedeputeerde **Rommel** heeft een vraag ontvangen van de SP. Gevraagd is of de 25 nieuw aangevraagde vergunningen voor datacentra in het Noordzeekanaalgebied verleend kunnen worden gezien de genoemde grenzen. Of de vergunningen verleend kunnen worden, is op dit

moment niet helder. Door het datacenterbeleid van de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer en van PNH is de druk op nieuwe datacentra gegroeid en de beperkte ruimte is daardoor op korte termijn waarschijnlijk benut. De energiecongestie maakt de ruimte des te beperkter.

Mevrouw **Alberts** (SP) stelt dat als het niet past, het niet past.

9 Rondvraag gedeputeerde Olthof

Er zijn geen rondvragen aangemeld.

10 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer

Er zijn geen rondvragen aangemeld.

11 Sluiting

De **voorzitter** geeft een samenvatting van hetgeen is besproken en besloten:

- De volgende commissievergadering vindt plaats op maandagochtend 22 april 2024. De voorzitter roept de commissie nadrukkelijk op om vooraf schriftelijke technische vragen te stellen, zodat het debat in de commissie zich kan toespitsen op oordeelsvorming en advisering aan Provinciale Staten.

De **voorzitter** bedankt de aanwezigen voor hun aandacht en sluit de commissievergadering Bestuur.

Sluiting 17.10 uur